

Ondanks het wegvallen van veel vertrouwde, chemische middelen is de innovatiepijplijn voor gewasbescherming behoorlijk gevuld. Zelfs zozeer, dat het Ctgb bij het beoordelen van de aanvragen achterop is geraakt. Veel introducties en etiketuitbreidingen betreffen middelen van natuurlijke oorsprong. Specialisten van BASF menen dat ondernemers niet alleen moeten kijken naar het middelenpakket. Echte verduurzaming vergt een brede scope en meer aandacht voor strategie en uitvoering.

Auteur: Jan van Staalduinen

Groene gewasbescherming omvat meer dan alleen biologische middelen

BASF: kennis en toepassingstechniek cruciaal voor robuuste, duurzame strategieën

Dat het fabrikanten ernst is met de vergroening van gewasbescherming, leidt geen twijfel. Met grote regelmaat komen er nieuwe producten op de markt die de uitgebreide of verkorte (KUG) toelatingsprocedure succesvol hebben doorlopen. En hoewel die nieuwe, overwegend 'groene' producten soms niet veel lijken te verschillen van eerder toegelaten middelen (bijvoorbeeld een zelfde bacterie- of schimmelsoort, maar een andere stam), zit er schot in. Dat moet ook, want het perspectief voor

'klassieke' chemische middelen is steeds uitdagender.

Ook bij BASF zit de vaart erin. Dit voorjaar kreeg het schimmelpreparaat Velifer (*Beauveria bassiana* PPRI 5339) een toelating tegen trips en witte vlieg in de bedekte teelt van onder andere boomkwekerijgewassen en vaste planten. Andere groene middelen van deze fabrikant zijn bijvoorbeeld Oikos (azadirachtine) tegen insecten in bedekte teelten, Nemasys F (insectenparasitaire aaltjes) en Nemaslug.

Onderzoek en ontwikkeling

'Er zitten meer nieuwe middelen aan te komen én we werken samen met onze onderzoekpartners aan verbreding van etiketten, om meer groene producten beschikbaar te krijgen voor de boomkwekerij, zowel buiten als binnen', zegt duurzaamheidsspecialist en public affairs-manager Eric Kiers namens de fabrikant. 'Details kunnen we pas bekendmaken zodra het Ctgb groen licht heeft gegeven. Ik wil ook graag benadrukken dat we ons inzetten om

3 min. leestijd

chemische middelen te behouden en nieuwe te ontwikkelen. Zoals bekend zitten daar meer haken en ogen aan dan voorheen en wordt er zowel op Europees als op nationaal niveau erg kritisch gekeken naar werkzame stoffen.'

Op de vraag of hij de huidige toelatingsprocedures te tijdrovend vindt, antwoordt hij: 'Snel is mooi, maar een goede evaluatie is noodzaak. Ook groene middelen hebben soms veiligheidsrisico's en die dienen door de toelatingsauto-

Eric Kiers

BASF

Jan Koopman

BASF

Mark Selman

BASF

riteiten zorgvuldig te worden afgewogen. Wij kunnen dat proces deels zelf bespoedigen via gedegen onderzoek en goed onderbouwde dossiers.'

Complexiteit neemt toe

Veel groene middelen hebben met elkaar gemeen dat hun werking vooral in buitenteelten minder voorspelbaar is, trager op gang komt (herhaling nodig) en/of sterker afhankelijk van de omstandigheden en toepassingswijze. Bovendien gaat het in het gros van de gevallen om contactmiddelen. Die worden vaak niet opgenomen door de plant waarin ze zich via de sapstroom verspreiden (systemische werking), maar moeten de ziekte (sporen of mycelium op het blad) of plaag echt raken om effectief te zijn.

'Het luistert allemaal nauwer dan vroeger', zo vat Jan Koopman samen. Hij is technisch adviseur en cropmanager bloembollen en boomkwekerij bij BASF Agricultural Solutions. 'Geïntegreerde gewasbescherming of IPM krijgt weliswaar een steeds groener karakter naarmate er minder chemische middelen en meer natuurlijke vijanden en middelen van natuurlijke oorsprong beschikbaar komen, maar het wordt daardoor ook complexer. Bedrijven zullen meer tijd en vaak ook meer geld moeten uittrekken om ziekten en plagen te monitoren en op afstand te houden. Nog meer dan voorheen dienen ondernemers te investeren in kennis en effectieve toepassingstechnieken. De complexiteit is het grootste in de buitenteelten, waar wisselende (weers)omstandigheden een planmatige aanpak kunnen verstoren.'

'Vergroening omvat meer dan biologische middelen en natuurlijke bestrijders alleen', zo vult collega Mark Selman aan. Hij is behalve cropmanager en technisch adviseur voor glasteelten ook productmanager nematoden, in dit geval de nuttige insectenparasitaire aaltjes. 'In gesprekken en vakbladen gaat het vaak over specifieke middelen, maar je moet verduurzaming met een brede scope bekijken. Denk daarbij aan de nieuwste toepassingstechnieken, datagestuurde ingrijpen of chemische middelen met minder impact op milieu, mens en dier. Ook deze onderdelen dragen bij aan het verduurzamen van de teelt.'

Normoverschrijdingen

Koopman betuigt zijn instemming. 'In sommige gebieden zijn normoverschrijdingen van gewasbeschermingsmiddelen in het oppervlaktewater

ACHTERGROND

een issue, zoals voor onze actieve stof metazachloor. De waterkwaliteit verbetert weliswaar, maar er moet goed worden doorgepakt. Als we daar met zijn allen in slagen, kan dat gunstig zijn voor het behoud van sommige chemische middelen. Zuinig zijn op wat we hebben is nodig, want voor je het weet komt er een nieuw knelpunt bij.'

Systeemaanpak

Het drietal stelt vast dat kennisoverdracht steeds belangrijker wordt om een effectieve systeemaanpak op bedrijfsniveau op te tuigen en in de benen te houden. Introducties van nieuwe groene middelen gaan vergezeld van uitgebreide communicatie- en voorlichtingsactiviteiten om een juiste toepassing te bevorderen. In sommige gevallen worden combinaties van middelen of hulpstoffen zoals hechters en uitvloeiers aanbevolen om het effect te versnellen en/of te versterken.

'Wondermiddelen bestaan niet', zegt Koopman resoluut. 'Lees etiketten zorgvuldig en stel vragen aan je leverancier als iets niet duidelijk is. Het klinkt misschien als een doodoener, maar zo kom je uiteindelijk verder.'

Easyconnect-dop

Mark Selman merkt tot besluit op dat fabrikanten hun ontwikkelingswerk niet altijd beperken tot chemische of natuurlijke middelen en natuurlijke vijanden. 'Om een veilig en schoon gebruik van gewasbeschermingsmiddelen te bevorderen, heeft BASF samen met machinefabrikanten enkele jaren geleden het Easyconnect-systeem ontwikkeld. Het is een speciale dop voor verpakkingen van vloeibare middelen die morsen voorkomt. Het systeem wordt in de sector breed gedragen door veel producenten van gewasbeschermingsmiddelen en spuitmachines.'

'Een bijkomend voordeel is dat telers verlost zijn van die rottige sealtjes die je voorheen van de flessen moest trekken', zo vult Koopman aan. 'Die waaiden gemakkelijk weg en verspreidden daarmee ook gewasbeschermingsmiddelen. Op deze manier maken we het weer een klein beetje groener.'

BE SOCIAL
Scan, lees & deel!